

Mat **INDUSTRIEN**

UTGAVE 4 | APRIL 2014 | 67. ÅRGANG

Skal merke

1300 produkter

Innovasjonssenter

for sjømat

Nybrottsarbeid

for tryggere mat

EU-rot om

plastposer

EU kan ødelegge plastgjenvinning

EUs planer om tiltak mot plastbæreposer kan ødelegge gjenvinningen av plastemballasje, som de egentlig vil øke.

Av Per Øyvind Nordberg

Et forslag fra EU-parlamentet går ut på at tynne plastposer for frukt og grønt skal erstattes med poser i biologisk nedbrytbar plast.

Kan ikke blandes

Et forslag går ut på at tynne plastposer for frukt og grønt skal erstattes med poser i biologisk nedbrytbar plast.

- Det er ikke sikkert at det blir sånn. Vi er heller ikke sikre på om biologisk nedbrytbar plast faktisk brytes ned i naturen. Men vi er klar over problemstillingen med at biologisk nedbrytbar plast ikke kan gjenvinnes i den vanlige avfallstrømmen for plast.

- Plastbæreposeforslaget er basert på bioplast. Det skyldes blant annet problemet med marin forurensning, sa Olsbergsveen på Grønt Punkt-dagen i Oslo.

Tar ikke stilling til material

Der var også Agnes Borg i Weber

▼ Bård Vegar Solhjell ledet Grønt Punkt Dagen 2014.

◀ - Et forslag fra EU-parlamentet går ut på at tynne plastposer for frukt og grønt skal erstattes med poser i biologisk nedbrytbar plast, sa Hege Roth Olsbergsveen på Grønt Punkt-dagen

▲ - Redusert forbruk av plastposer er et av mange tiltak som er på gang. Parlamentet vil gå lenger enn kommisjonen ved å tallfeste mål for reduksjon av forbruket, sa Agnes Borg.

Shandwick for å redegjøre om hva som skjer i EU nå.

- EU-kommisjonen vil ikke ta stilling til hva slags råstoff som skal brukes men vil ha en generell nedgang i forbruket av plast, sa hun.

Men det er en viss risiko for at det kan fattes et vedtak som skal begrense omsetningen av plastposer som samtidig kan ødelegge gjenvinningen av plast.

Agnes Borg fortalte ellers om et EU i endring, der mange kommissærer nå skal skiftes ut. 2014 er året for grønn økonomi, der Emballasjedirektivet fra 1994 blant annet skal fornyes. Det skal også Avfallsdirektivet.

Utvidet produsentansvar

- De vil blant annet vurdere om direktivene fortsatt er relevante og om de tar nok høyde for kravene til ressurseffektivitet. Utvidet produsentansvar er et effektivt verktøy for å øke materialgjenvinningen, sa Borg.

I EU er det et gap mellom de landene som innfrir gjenvinnings-

målene og de som ligger langt etter. EU ser på tiltak for å redusere gapet.

Redusert forbruk av plastposer er et av mange tiltak som er på gang. Parlamentet vil gå lenger enn kommisjonen ved å tallfeste mål for reduksjon av forbruket.

- Samtidig utgjør plastposer en liten del av det totale emballasjeforbruket, så fokus burde være på å opprette innsamling over landegrensene, sa Borg.

Behov for forandring

Ifølge Ingrid Lomelde i WWF vil vi trenge tre planeter i 2030, hvis vi ikke legger om forbruket. I forhold til jordens ressurser har vi i dag et overforbruk på 50 prosent.

- Samtidig er det 2,7 milliarder mennesker som mangler vann, en milliard mangler mat og 1,5 milliarder mangler energi. I 2050 vil vi være 9,2 milliarder mennesker.

Løsning er å utnytte og gjenvinne ressursene og å samarbeid om dette.

- 90 prosent av CO2-utslippene

▲ - Det kan kun blandes inn to prosent nedbrytbar plast i gjenvinningen. Blir det mer, vil man ikke kunne lage plastposer en gang av dette råstoffet, sa Tons Emans.

kommer fra forbruk av fossil energi. Vi må skifte ut med fornybar energi, noe vi har både teknologi og ressurser til å få til. Jo tidligere vi klarer overgangen, jo billigere og bedre er det.

Mye man kan gjøre

Både Elopak og Tetra Pak er med i WWF som Climate Savers, som bidrar til 350 millioner tonn reduksjon av CO2 innen 2020.

- Konseptet går ut på å reversere en trend. Dette er et stort og res-

surskrevende program, og det er mye norske bedrifter kan gjøre selv om de ikke er med her. Men alle er selvfølgelig velkommen, sa Lomelde.

Ved å skifte fra fossil til fornybar energi er man i gang. Å produsere mer effektivt vil være lønnsomt både for bedriften og klimaet. Man kan også sørge for å bruke opprinnelsesmerkede råvarer.

- Fremtidens arbeidstakere vil ikke jobbe i bedrifter som ikke tar ansvar.

Materialgjenvinning

Ton Emans i European Plastic Recyclers var helt klar på hva Europa trenger: Økt materialgjenvinning. Fortsatt er det slik at over 10 millioner tonn plast går til deponi. 7,5 millioner tonn plast energigjenvinnes, mens bare 6 millioner tonn plast materialgjenvinnes.

- Ni land i Europa - deriblant Norge - har en gjenvinningsgrad på over 90 prosent, men hovedsakelig energigjenvinning, ikke materialgjenvinning. Og det er den veien vi må gå.

For hvert tonn man materialgjenvinner, sparer man to tonn olje. Samtidig sliter europeisk gjenvinnere med å få tak i nok råstoff.

Vil forby deponi

- Det som får mest oppmerksomhet er plastposer i naturen. Man burde heller forby deponi og sette høye mål for gjenvinning av plast over hele Europa, tordner Emans.

Hvis man følger dette rådet, vil Europa gjenvinne 18 millioner av totalt 30 millioner tonn plastavfall i 2030.

Ton Emans syns det er feil å ha fokus på plastposer, siden de ikke havner på deponi. Han minner om at det kun er mulig å blande inn to prosent nedbrytbar plast i gjenvinningen. Blir det mer, vil man ikke kunne lage plastposer en gang av dette råstoffet.

- De som vil lage biologisk nedbrytbar plastposer må merke disse godt. Men hvorfor skulle man ville lage poser som skal brukes flere ganger av et råstoff som går i oppløsning? ■

◀ Peter Sundt i Mepex mener at biologisk nedbrytbare plastposer ikke har noe for seg i Europa.

▼ Norfolier produserer poser av innsamlet plast og frykter at nedbrytbar bioplast kan ødelegge råstoffet.

Utidig og ulovlig

- EUs plastbæreposeforslag er en uttidig og ulovlig innblanding i markedet i strid med direktivet, mener Peter Sundt i Mepex.

Av Per Øyvind Nordberg

-EU bør forholde seg til dagens emballasje-direktiv og ikke rote det til med å fremme noen løsninger fremfor andre lovliggjorte emballaseløsninger. Dette er en uttidig og ulovlig innblanding i markedet i strid med direktivet, mener Sundt.

De store linjene

- Dessuten gjennomføres det for tiden en gjennomgang av en rekke direktiver relatert til avfall, inklusiv emballasjedirektivet.
- Personlig synes jeg at EU-systemet først bør konsentrere seg om dette arbeidet og de store

linjene, før de igjen uttidig tar for seg ett og ett produkt eller en og en emballasjetype som de ikke liker.

Sundt tror de fleste nå innser at nedbrytbare plastposer og plastemballasje ikke har noe for seg i Europa.

- Jeg trodde rett og slett vi var ferdig med den diskusjonen, sier Sundt.

- Men skjønner at noen aktører i emballasjekjeden synes det er fint å oppnå en høyere margin på sine produkter ved å skrive «bio» på emballasjen og på den måten, etter min mening, forlede forbrukerne.

Bioposer er ikke løsningen

Peter Sundt er enig i at marin forsøpling er alvorlig, men mener det er populistisk å ta for seg plastposer for å løse dette problemet.

- Alle i panelet på Marine Littering-konferansen i Oslo 5. februar var enige om at bionedbrytbare bæreposer ikke er en del av løsningen men tvert i mot kan gjøre problemet verre.

- Plastbæreposer skal ikke havne i naturen men gjenvinnes.

Sundt påpeker at svært få plastbæreposer i Norge eller resten av Europa havner i naturen men gjenbrukes som emballasje for

restavfall eller inngår Grønt Punkt Norges materialinnsamling. At det er et stort forsøplingsproblem i en del U-land er en annen sak.

For mange bæreposer

- Men vi bruker for mange bæreposer i Norge i dag. For noen år side foreslo jeg at næringslivet selv skulle sette seg et mål om å redusere antall bæreposer. Etter min mening kan det alltid være lurt å være litt proaktiv.

- En dag er det plutselig for sent; da kliner politikerne til, som i denne saken.

Sundt bekrefter at det er en reell fare for at EU kan fatte et

vedtak som ødelegger eksisterende gjenvinning av plast.

- European Plastic Recyclers sier at 2 prosent innblanding kan ødelegge gjenvinningen. For gjenvinnere som Follidal gjenvinning kan bionedbrytbar plastfolie virkelig bli et alvorlig problem, da bionedbrytbar plastfolie er vanskelig å sortere ut i sorteringsanlegg.

Lobbyvirksomhet

- Faren for at alle bæreposer, deretter all folie og deretter all annen plast blir laget av bionedbrytbar plast kan også redusere interessen for å investere i plastgjennvinningsbransjen. Uten gjenvinnere blir lite gjenvunnet.

- Kina vil heller ikke ha plastfolie fra husholdningene i Europa.

Er det noen som kan forklare EU-parlamentet forskjellen på gjenvinnbar bioplast og biologisk nedbrytbar bioplast?

- Både nei og ja, svarer Sundt.

- Mange interesseorganisasjoner burde gjøre det, men disse organisasjonene har også bio-medlemmer, og ingen vil utfordre skjebnen ved å trække sine medlemmer på tærne. Bioplastbransjen er dessuten meget aktive som lobbyister.

▶ Utrolig hva du kan gjøre med papp. ▶

Skjerpede krav

Nå skjerpes kravene til innsamling av plastemballasje over hele Europa, og materialgjenvinning skal også øke.

- Høye materialgjennvinningsmål (60-70 prosent for plastemballasje nevnes av Kommisjonen/parlamentet), og samtidig får man kanskje disse kravene om bionedbrytbarhet og komposterbarhet:

- Dette blir i sum dyrt, veldig dyrt for dem som skal betale vederlag for plastemballasje i fremtiden.

Bør næringslivet inn?

Hvem som skal betale for den oppryddingen slåss man om. Mange i kommunal sektor synes at emballasjekjeden bør betale for den oppryddingen også, siden mye emballasje er på feil sted.

- I noen land er det utslagsstedene som gjennom lokale avgifter får betale for forsøplingen de genererer. Hold Norge Rent har fortsatt bare én ansatt, det viser jo litt av den lave interessen for å bidra til å redusere problemet forsøpling.

- Næringslivet burde bidra mer her, kanskje det er lønnsomt? ■

▼ Coca Cola har en meget klok emballasjestrategi: Å øke bruken av fornybar råvare uten at dette ødelegger for materialgjenvinningen, mener Sundt. Scott Vitters (bildet) er leder for Plant Bottle Innovation Platform i Coca-Cola (foto PØN).

WORLDSTAR WINNER 2013-2014

Glomma Papp er tildelt de prestisjetunge produktutviklingsprisene Scanstar 2012, Worldstar 2013 og Scanstar 2013 for både emballasje og display, i tillegg en ny Worldstar 2014 for emballasje.

Møt oss på vår **NYE** webside glommapapp.no

